

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

LEGE
pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Noul ciclu strategic lansat la nivel european pe fondul crizei economice recomandă abordarea integrată a obiectivelor privind creșterea economică și dezvoltarea socială. **Strategia EUROPA 2020** propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei în următorul deceniu, care să ajute Uniunea să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute UE și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

În practică, Uniunea Europeană a stabilit cinci obiective majore – privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și mediul/energia - care urmează să fie îndeplinite până în 2020. Statele membre au adoptat propriile lor obiective naționale în aceste domenii, implementând Strategia Europa 2020 prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR).

În acest context, Guvernul României a aprobat, în luna aprilie 2011, **Programul Național de Reformă 2011-2013**, document ce are în vedere atât corelarea cu Programul de Convergență, cât și răspunsul autorităților naționale la observațiile și recomandările formulate de către Comisia Europeană. De asemenea, Programul Național de Reformă 2011-2013 a fost elaborat pentru a asigura continuitatea măsurilor de reformă deja asumate în perioada 2007 - 2010, dar și **concordanța** cu prevederile *Memorandumului de înțelegere* semnat de România cu Comunitatea Europeană și **cu Programul de guvernare 2009 – 2012**.

În cadrul acestui document au fost abordate țintele naționale, principalele măsuri pentru atingerea acestora, reformele prioritare precum și blocajele în calea creșterii economice și a ocupării forței de muncă.

Luând în considerare că, la nivel european, s-a agreat asumarea ca țintă generală pentru anul 2020 creșterea ratei ocupării forței de muncă până la nivelul de 75%, pentru populația din grupa de vârstă 20-64 de ani, prin PNR 2011-2013, România a stabilit o țintă ambițioasă privind **creșterea ratei de ocupare a forței de muncă până la nivelul de 70% în anul 2020**

Pentru perioada 2011-2013, România își propune promovarea unei creșteri economice bazate pe ocuparea forței de muncă, în contextul asigurării dintr-o perspectivă durabilă a *coeziunii economice, sociale și teritoriale*.

În acest sens, este prioritară implementarea măsurilor focalizate pe îndepărtarea constrângerilor în calea creșterii ocupării forței de muncă, care să conducă la îmbunătățirea funcționării pieței muncii, facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare, consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă și optimizarea structurii

ocupaționale a forței de muncă.

În perioada 2011-2013, pachetul de măsuri destinate stimulării ocupării forței de muncă se focalizează pe sprijinirea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în sensul consolidării capacității individuale de ocupare (programe de informare și consiliere în carieră personalizate, formare și perfecționare profesională și stimularea inițiativei antreprenoriale individuale) și pe **consolidarea cadrului legal privind sistemul asigurărilor de șomaj și promovare a ocupării forței de muncă.**

În conformitate cu **angajamentele** stipulate în planurile de implementare aferente **Programului de Guvernare 2009-2012 și Programului Național de Reforme 2011-2013**, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și-a asumat modificarea și completarea Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

Modificarea și completarea *Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă* vizează dezvoltarea de noi măsuri de stimulare a ocupării și adaptarea modului de implementare a acestora la cerințele actuale ale pieței muncii.

Proiectul de act normativ stipulează introducerea următoarelor elemente: acordarea de servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cele formale; susținerea financiară a șomerilor neindemnizați pe perioada participării la programele de FPC; flexibilizarea condițiilor pentru subvenționarea programelor de FPC organizate de angajatori; accesul șomerilor neindemnizați la prime de mobilitate; reducerea condiționalităților pentru firmele care angajează șomeri și persoane aparținând grupurilor vulnerabile.

2. Schimbări preconizate

Proiectul de modificare și completare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă vizează simplificarea și flexibilizarea modului de implementare a măsurilor de stimulare a ocupării astfel încât să devină mai atractive pentru cele două categorii de beneficiari – persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și angajatori.

Dezvoltarea și perfecționarea măsurilor de stimulare a ocupării vor permite realizarea unei ajustări mai rapide a acestora la contextul economic și cerințele pieței muncii.

Astfel, noile reglementări vor contribui la îndeplinirea obiectivului din Programul de Guvernare privind *echilibrarea pieței muncii și reducerea deficitelor sectoriale de forță de muncă* prin creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

În proiectul de act normativ sunt introduse reglementări privind:

- **acordarea unei alocații profesionale pe perioada participării la un program de formare profesională, în valoare de 50% din nivelul indicatorului social de referință**, pentru persoanele care nu beneficiază de indemnizație de șomaj (urmărindu-se astfel încurajarea participării persoanelor vulnerabile social la programe de formare profesională continuă);
- **acordarea de servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cea formală** (cu scopul de a facilita și urgenta obținerea unui certificat de competențe profesionale);
- **relaxarea condițiilor de eligibilitate pentru indemnizația de șomaj în cazul lucrătorilor cu contracte de muncă temporară sau cu timp parțial, prin stabilirea unei perioade obligatorii de cotizare la bugetul asigurărilor pentru șomaj, de minimum 6 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii** (pentru a reflecta diversitatea

contractelor de muncă în condițiile unei piețe dinamice a muncii și a acorda posibilitatea lucrătorilor cu timp parțial și/sau cu contract de muncă temporară de a obține dreptul la indemnizație de șomaj);

- **flexibilizarea măsurii referitoare la subvenționarea, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, a programelor de formare profesională** organizate de angajatori pentru proprii angajați, în sensul creșterii procentului potențialilor beneficiari de la 20% la 50% din personalul angajat, pentru care se pot organiza de către angajatori cursuri de formare în baza planului anual de formare profesională;
- **acordarea primelor de mobilitate inclusiv șomerilor de lungă durată**, măsură ce țintește stimularea mobilității teritoriale în vederea ocupării, prin acordarea primei de încadrare (2 X indicatorul social de referință) și a primei de instalare (7 X indicatorul social de referință);
- **reducerea condiționalităților de implementare a unor măsuri active** (acordarea serviciilor de formare profesională persoanelor aflate în detenție care mai au de executat cel mult 12 luni până la ultima zi de executare a pedepsei, subvenționarea locurilor de muncă pentru angajatorii care încadrează în muncă absolvenți, acordarea de credite în condiții avantajoase);
- **sprijinirea angajatorilor în vederea inserării pe piața muncii a persoanelor beneficiare de venit minim garantat**, prin acordarea, lunar, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, a unei sume egale cu 40% din valoarea indicatorului social de referință, angajatorilor care încadrează astfel de persoane, cu obligația menținerii raporturilor de muncă sau de serviciu cu persoanele respective cel puțin 12 luni;
- **modificarea anumitor prevederi legate de plata indemnizațiilor de șomaj în condițiile prevăzute de reglementările comunitare cu privire la aplicarea regimurilor de securitate socială** a salariaților, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității Europene, modificări prin care se urmărește optimizarea activității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în acest domeniu.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Prin implementarea legii în forma propusă spre modificare și completare se stimulează tranziția de la suportul pasiv acordat persoanelor șomere către găsirea și ocuparea unui loc de muncă. Prin reglementările introduse este anticipată o reducere a incidenței șomajului, în special a celui de lungă durată. Această reducere va avea o influență pozitivă asupra cheltuielilor cu prestațiile de șomaj din bugetul asigurărilor pentru șomaj. Prin extinderea accesului la măsura de stimulare a mobilității forței de muncă și susținerea participării la programe de formare profesională a șomerilor neindemniți, precum și prin sprijinirea angajatorilor în vederea inserării pe piața muncii a persoanelor beneficiare de ajutor social, se estimează creșterea ocupării în rândul beneficiarilor de protecție socială de tip necontributiv (venitul minim garantat) cu influențe asupra reducerii cheltuielilor cu asistența socială.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prin proiectul de act normativ se flexibilizează interacțiunea între serviciul public de ocupare (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă) și întreprinderi prin reducerea anumitor condiționalități impuse angajatorilor care încadrează șomeri din anumite grupuri țintă, precum tinerii absolvenți.

De asemenea, prin proiectul de modificare și completare a Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă se introduc o serie de prevederi

mai favorabile beneficiarilor de credite în condiții avantajoase, acordate din bugetul asigurărilor pentru șomaj în vederea creării de noi locuri de muncă prin înființarea sau dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale, precum și activități independente desfășurate de persoanele fizice autorizate.

3. Impact social

Disponibilitatea unor servicii de ocupare a forței de muncă este esențială pentru asigurarea unei tranziții rapide de la șomaj la un loc de muncă, în condițiile dificile impuse de criza economică dar și, pe termen mediu și lung, odată cu reluarea creșterii economice și, implicit, creșterea cererii de forță de muncă.

Obiectivele modificărilor și completărilor propuse în prezentul proiect de act normativ vizează accesul rapid la un nou loc de muncă prin aplicarea unor măsuri de stimulare a ocupării atractive, care să nu impună condiționalități suplimentare angajatorilor care încadrează șomeri prin măsuri de subvenționare a locurilor de muncă sau a întreprinzătorilor care creează locuri de muncă prin înființarea de noi întreprinderi sau afaceri pe cont propriu.

Totodată, prin acest act normativ se introduce o nouă măsură de stimulare a ocupării forței de muncă, și anume *evaluarea și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale*. Prin această nouă măsură se asigură accesul rapid la servicii de certificare a competențelor profesionale obținute de șomeri în contexte informale și non-formale, permițându-le astfel găsirea unui loc de muncă potrivit competențelor reale deținute de fiecare persoană dar și reducerea anumitor costuri din bugetul asigurărilor pentru șomaj prin evitarea plasării persoanelor șomere în cursuri de formare profesională în condițiile în care acestea dețin deja anumite competențe.

Proiectul de act normativ aduce modificări cu privire la modul de implementare a măsurii de co-finanțare a cheltuielilor angajatorilor cu formarea profesională a propriilor angajați, ridicându-se plafonul numărului de persoane pentru care se pot organiza programe de formare profesională pe parcursul unui an de la 20% la 50%.

În vederea stimulării participării la programe de formare profesională a persoanelor care nu beneficiază de indemnizație de șomaj se propune, prin proiectul de act normativ, instituirea unei alocații profesionale ce urmează să fie acordată din bugetul asigurărilor pentru șomaj pe perioada participării la cursurile de formare. Cuantumul alocației este de 50% din valoarea indicatorului social de referință. Alocația profesională va reprezenta un sprijin acordat persoanelor care participă la cursuri și care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, fie pentru că le-a expirat perioada de acordare a acesteia fie pentru că sunt persoane asistate social. Acordarea acestei alocații echilibrează statutul șomerilor care participă la programe de formare. Indiferent dacă sunt indemnizați sau neindemnizați, șomerii vor beneficia de un sprijin financiar rezonabil care să acopere cheltuielile și obligațiile suplimentare, legate mai ales de întreținerea membrilor dependenți ai familiei (copii, persoane în vârstă, etc) pe perioada de participare la cursurile de formare profesională.

Aceste măsuri vor contribui la îmbunătățirea competențelor profesionale ale șomerilor și lucrătorilor aflați în riscul de a-și pierde locul de muncă și, de asemenea, sunt un răspuns direct la provocarea cu care România se confruntă în ceea ce privește participarea scăzută a adulților la educație și formare.

De asemenea, actul normativ propus reglementează accesul șomerilor de lungă durată care nu beneficiază de indemnizație de șomaj la măsura de stimulare a mobilității forței de muncă. Această modificare vizează șomerii neindemnizați și care se află în șomaj pe o perioadă mai mare de 12 luni în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și vârsta legală de pensionare (adulți) și de 6 luni pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 – 24 ani (tineri). Extinderea accesului la cele două prime de mobilitate (cea de încadrare și cea de instalare) va avea o influență pozitivă în ceea ce privește reinserarea pe piața muncii a șomerilor care au șanse mai reduse de ocupare din cauza perioadei îndelungate petrecute în șomaj și care, de cele mai multe ori, este cauzată de rezidența în zone afectate de restructurările economice din ultimii ani (zone monoindustriale sau rurale cu oportunități scăzute de ocupare). Se estimează că accesul suplimentar la această măsură de stimulare a ocupării va duce la o creștere a mobilității forței

de muncă la nivel regional și național.

În același timp, proiectul de act normativ facilitează accesul la prestația de șomaj, inclusiv pentru acele persoane care sunt încadrate în muncă pe baza contractelor atipice, luându-se în considerare creșterea flexibilității pieței muncii reflectată prin diversitatea contractelor și convențiilor de muncă, în condițiile asumării de către toate statele membre a principiilor flexicurității. Totodată, acest lucru s-a impus din necesitatea respectării principiului egalității de șanse în ceea ce privește protecția împotriva riscului de șomaj a tuturor persoanelor care contribuie la bugetul asigurărilor pentru șomaj prin plata contribuției lunare, conform legii.

Astfel, pentru asigurarea unui nivel adecvat de protecție socială persoanelor încadrate exclusiv cu un singur contract individual de muncă cu timp parțial sau cu contract de muncă temporară, a fost necesară reducerea condiției referitoare la perioada obligatorie de cotizare la bugetul asigurărilor pentru șomaj, la minimum 6 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii, stabilindu-se proporțional cu timpul efectiv lucrat, prin cumularea stagiilor realizate în baza contractelor individuale de muncă cu timp parțial sau, după caz, în funcție de durata fiecărei misiuni.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent (2011)	Următorii patru ani (2012-2015)				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat – bugetul asigurărilor pt șomaj: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii		+178.310,2	+177.237,7	+172.950,8	+177.614,9	

3. Impact financiar, plus/ minus , din care: a) buget de stat b) bugete locale c) bugetul asigurărilor sociale de stat – bugetul asigurarilor pt somaj:		-178.310,2	-177.237,7	-172.950,8	-177.614,9	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Fise financiare anexate la prezenta.					
7. Alte informații -						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Modificarea și completarea următoarelor acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 174 din 20 februarie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 377 din 18 aprilie 2002 pentru aprobarea Procedurilor privind accesul la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, modalitățile de finanțare și instrucțiunile de implementare a acestora, cu modificările și completările ulterioare.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Evaluarea conformității:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

<i>Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării</i>	<i>Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează)</i>	<i>Comentarii</i>
-	-	-

5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul legii va fi supus avizării Consiliului Economic și Social și Consiliului Legislativ.</p>
<p>6. Alte informații Proiectul de lege a fost dezbătut în ședința Comisiei de dialog social de la nivelul MMFPS din data de</p>
<p>Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de lege a fost supus procedurii stabilite de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, fiind afișat pe pagina de internet a MMFPS, www.mmuncii.ro la secțiunea Proiecte în dezbatere.</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Alte informații</p>
<p>Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare</p>
<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile</p>

**administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau
extinderea competențelor instituțiilor existente**

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Față de cele prezentate mai sus, supunem spre avizare proiectul de **Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.**

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

**MINISTRU,
Sulfina BARBU**

AVIZAT

Ministerul Apărării Naționale

**Ministru,
Gabriel OPREA**

Ministerul Afacerilor Europene

**Ministru,
Leonard ORBAN**

Ministerul Finanțelor Publice

**Ministru,
Gheorghe IALOMIȚIANU**

Ministerul Justiției

**Ministru,
Cătălin Marian PREDOIU**